По конфіскаті — другий наклад.

Ч. 73 (10.456). Львів, четвер 2. квітня 1925. Почтову належитість оплачено гуртом. Рік XLIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10. II. пов.

Конто почт. щад. 143.322.

Адреса для телеграм: „Діло" Львів.

Нач. Редактор приймає від 10—11 год. передпол. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·20 зл. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к. Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 17 СОТ.

Громадяне! Допоможіть голодному селу! Централя пожертв: Центральний Кооперативний Банк (Краєвий Союз кредитовий) — Львів, Ринок 10. Число конта (книжочки) 14.000.

Між республиканством і монархізмом.

Вислід перших виборів у Німеччині.

Як можна було передбачити і як це ми завначували: перші вибори на німецького президента не могли його вибрати при витвореній ситуації. Хіба, щоби трапилась якась позакулісова несподіванка. Найбільшу скількість голосів зібрав кандидат двох партій правиці, національної та людової, — Ярес (більш 10 міліонів); за ним іде соціялістичний кандидат Бравн майже з 8 міл. голосів; на третьому місці стоїть бувший канцлер Маркс, від центра, майже з 4 міл. голосів. Демократичний та комуністичний кандидат зібрали по півтора міл. голосів, а ген. Людендорф завнав ще одної соромної невдачі на полі битви, ще й виборчої.

Загальне враження було таке, що суспільність досить байдуже йшла до голосування; переважало пересвідчення, що перші вибори є лише генеральною пробою і тому не варта надто поважно перейматись нею. Тим завзятійшими будуть рішаючі вибори. Розпорошення голосів вказує на те, що Німеччина є надто різко поділена на два протилежні табори: — один це надто сильно привязаний до споминів утраченої величі монархістичної держави, — другий уже примирений з новим республиканським ладом, який уважає единою можливою формою дальшого розвитку держави по великій воєнній програній.

Головною причиною нерішучости поодиноких партій є само преважке становище Німеччини, держави нежданo зведеної до предмету торгів між великими переможцями. Кожний німецький громадянин, без огляду на свою освіту чи політичну зрілість, може з однаковою силою доказів боронити погляду, що єдиним спасенням або шляхом до загибілі Німеччини є поворот до її минулої політики. Питання про користність республиканського чи монархічного ладу належить подекуди до метафізичних питань, себто є справою віри в такий чи инший шлях суспільного розвитку, а в даних умовинах у Німеччині воно стає незвичайно гострим тому, що за внутрішньою німецькою політикою стежать з винятковою увагою Англія та Франція.

Соціялісти, найчисленнійша німецька партія, а за ними центр будуть приневолені поважно призадуматись над тим, чи ставити надалі свого кандидата проти націоналіста Ярреса, який здобув нині таку велику скількість голосів. Чи центр згодиться пожертвувати Маркса для Бравна? Маркс бодай не вагається казати голосно, що Німеччина мусить іти на порозуміння зі Союзниками шляхом Ліги Націй. За те Яррес заявив не менше ясно, що зовнішня форма держави є для нього другорядною справою, себто, що для добра нації треба змінити те, що нині в республиканській конституції є тимчасовим, перехідним, а тому й надто слабим.

Перед рішаючими виборами всі ліві, республиканські, партії мусять згодитись на одного кандидата, коли хочуть протиставитись Ярресові. Боротьба на протязі всього цього місяця матиме першорядну вагу для внутрішньої та закордонної політики. Президент республики вже самим авторитетом свого становища зможе впливати на напрям політики в суспільности, наділеній великим почуттям солідарности та пошани для голови держави. Для Союзників, які чекатимуть увесь місяць зі своїми ґарантійними проєктами на цей вибір, сама особа президента буде першим ґарантійним знаком німецької політики. А проте сам процес боротьби, в якій виявляються тенденції та змагання суспільности, буде цим разом цікавійший, ніж його результат.

Конкордат.

Після ухвалення польсько-ватиканської умови.

День 27. березня в польському соймі був днем трюмфу проф. Ст. Грабского і його церковної політики. Того дня польський сойм в третьому читанні ратифікував заключений з римською курією конкордат. Клерикально-шовіністична більшість сойму при дуже здержливій, ніжно й уважливо маркованій опозиції лівиці перетворила римо-католицьку церкву в інструмент своєї політики, а греко-католицьку церкву зіпхнено на рівень прищіпки воюючого латинства. Греко-католицька церква, що в останніх десятиліттях займала самостійне становище у відношенні до Риму і зберігала свою повагу у відношенні до світської влади, в наслідок конкордату втратила майже всі набуті права, а її духовенство перетворено в бездушний адміністративний апарат державної машинерії. Таким чином греко-католицьку церкву перетворено формально в мертву організацію мертвих людей, викреслено її з ряду живих факторів творчого, духового життя.

На греко-католицьку церкву наложено важкі кайдани. Зробив це папський Рим на спілку з польським урядом, а тепер і польським соймом. Конкордат є нічим иншим, тільки основою співділання воюючого латинського клерикалізму з шовіністичним й імперіялістичним польським табором. Можна без пересади сказати, що греко-католицька церква, релігійно-церковна організація поважної вітки української нації ще ніколи не була в такому положенні, як тепер, навіть тоді, коли Бродович маркантними красками малював її незавидне положення в своїм „Widok-y przemocy". Становище греко-католицької церкви тепер є вповні схоже з положенням української православної церкви в старій Річипосполитій.

Те положення ще погіршує та обставина, що наші єпархи в сліпому послуху і підчиненню Римові безкритично підпадають під курс політики папської курії, не здобуваючи тим оперття в Римі та одночасно розриваючи звязки з власним громадянством. А ще в гіршому світлі виходить цей сліпий послух і насильне здійснювання римських вказівок, коли в обороні римської політики наших владик виступає суспільний „ізверг", хліборобський ватажок Ільків.

На вічну память годиться згадати про його промову, виголошену 25. березня цр. в польському соймі. Він зазначив, що конкордат не звертає достаточної уваги на місію й заслуги унїятського духовенства. Та це вина самого духовенства, яке далося втягнути у вир політики. Воно наразилося на підозріння, що уладжує тайні зібрання у св. Юрі у Львові, через що в Римі найшли лекший послух ті, яким інтереси того духовенства так дуже (?!) не лежали на серці. Підчас пошести тифу латинські духовники радо спішили з поміччю вірним, а греко-католицькі духовні, будучи жонатими, відтягалися. І ця обставина причинилася до неприхильного відношення Риму до унїятського духовенства. Тому питання заведення целібату для греко-кат. духовенства є незвичайно актуальне, бо безжене духовенство представляє собою більшу боєву вартість. А яке згіршення нераз було, коли священичі сини голосили нераз по сільських читальнях инші принципи, як їх батьки з проповідниць. Та положення жонатих священиків в переходовому часі до моменту заістнування загального целібату повинно бути забезпечене.

У висліді цеї огидної промови суспендованого церковними властями унїятського священика, у висліді тез, проголошених згідно з бажаннями польських шовіністів, окритий загальною погордою Ільків поставив резолюції, в яких просить уважливости польського уряду для жонатого духовенства, обтяженого родиною, при здійснюванні земельної реформи в обсягу церковних земель; парафії, зайняті жонатими священиками до хвилі обсади їх целебсами повинні бути вийнятково трактовані. В другій резолюції Ільків просить уряд, щоби він в інтересі гр.-кат. церкви і її духовенства в порозумінні з Римом і епископами не ставив перепон щодо заведення целібату. Вкінці з инших резолюцій годиться згадати виставлене домагання заспокоєння духовних потреб унїятських жовнірів польської армії.

Зайвим було би вдаватися в розгляд промови й резолюцій хліборобського ватажка. Зазначуємо тільки, що сойм прийняв резолюцію про целібат (себ-то не буде „робити перепон в заведенні целібату") і резолюцію про заспокоєння духовних потреб жовнірів. За те відкинено резолюцію про ревіндикацію гр.-кат. духовної семинарії у Львові.

Крім того сойм прийняв багато комісійних резолюцій, що торкаються виконавчих розпоряджень до конкордату, які мається видати на протязі двох місяців, дальше переговорів про знесення приватного патронату, управильнення оплат за церковні послуги, розтягнення опіки над польськими католиками поза межами держави, емеритального випосаження священиків-емеритів і т. и. Крім того принято резолюцію про наділення землею органістів і захристіянів (себ-то дяків і паламарів), взагалі церковної служби.

Як було до передбачення, конкордат ухвалено в дуже приспішеному ході, щоби якнайскорше затвердити договір, підписаний Ст. Грабским. Але цей конкордат ставить в незвичайно важке положення гр.-кат. церкву і її духовенство а ще важчим стає те положення, що більше воно ускладнюється через неврілі й непередумані реформаторські ходи наших владик та через акцес до них таких „реформістів" як Ільків на його „прохання" польський уряд.

В житті гр.-кат. церкви розпочинається з моментом ухвалення й ратифікації конкордату „нова" доба, яка вимагає з одного боку від наших владик великої посвяти, жертвенности, мужности й відваги, а з другого боку занехання всіх починів, що могли би розєднувати громадянство. Бо тільки тим чином вдасться зберігти сучасну гр.-кат. церкву як національну, духову організацію галицько-української народу.

М. Ч.

Red. czas. „Dilo" we Lwowie. Pr. 223|25 W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny, jako Trybunał prasowy we Lwowie orzekł na wniosek Prokuratury Państwowej, że treść czasopisma „Dilo" Nr. 68 (10.444) z dnia 27. III. 1925 r. w artykułach pod tytułem: 1) „W najmach u susidiw" a) między słowami: Witosa... a: cia newetyczka, b) od słów: i ce... do końca tego artykułu. 2) na stronie czwartej, w kolumnie drugiej i trzeciej u góry a) tytuł artykułu do słowa: Jaskrawi, b) ustęp od słów: nyszcze nawedenyj, c) między słowami: boloty... a: waria, d) Ta Przewodniczący Wł. Zdek... a: bzk (ny), e) inspektora... a: Ale szkilnyj. 3) „Nowynky" w notatce: Oboronci bezza... ustęp między słowami: Polskiw... a: i same zawiera znamiona ad 1) występku z § 302 u. k., ad 2) i 3) z § 300 ustawy karnej uznał dokonaną w dniu 25. marca 1924 r. konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493. p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17. grudnia 1862 Dz. p. p. Nr. 6. ex 1863. t. j. zarządzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 Zł. P. Lwów, dnia 28. marca 1925.

Hawel.

На соймовій арені.

Інтерпеляції в соймі:

1. всіх послів українського клюбу в **справі нарушення перемиським прокуратором і окружним судом 21. арт. конституції.** Перемиський окружний суд звільнив посла Лацуцкого від вини і кари, але все одно на волю його не випустив, а задержав у тюрмі. Сойм видав посла Лацуцкого перемиському судові. Колиж його звільнено, то суд не мав права затримувати посла в тюрмі без окремого дозволу сойму на те. Така поведінка суперечить 21. арт. польської конституції.

2. посла Підгірського до міністра внутрішних справ **у справі протизаконного покарання коломийським старостом українського пароха Залуча над Прутом о. М Говнюка** за відспівання українського гимну. В осени м. року відбув пос. Підгірський справоздавче віче в Коломиї. По вічу відспівали присутні українські гимни „Ще не вмерла" і „Не пора". Кілька днів по вічу дістав о. М. Говнюк зі Залуча візвання до староства. Коли явився, наложили на нього кару 20 зл. або дві доби арешту за те, що співав по вічу гимн, чим виявив свою неприхильність до польської держави. По стягненню кари староство повідомило громаду Залуче про те, що о. Говнюка вкарано за співання демократичних пісень. Інтерпеляти домагаються, щоби староство уневажнило кару та повідомило про те громаду с. Залуче.

3. посла Підгірського і тов. з українського клюбу до міністра справедливости **в справі конфіскати комунікату Народньої Організації Українців м. Львова**, оголошеного у львівській газеті „Діло".

Львівська прокуратура змінює текст комунікатів, оголошуваних в українських газетах, конфіскуючи поодинокі їх уступи. В „Ділі" з 6. III. 1925 ч. 50 в комунікаті Народньої Організації м. Львова п. з. „Проти поневолення церкви та загляди українського села" сконфісковано: 1. Народня Організація Українців м. Львова стверджує, що заключений між римською курією та польським урядом конкордат: а) має на меті повернути українсько-католицьку церкву в знаряддя польської світської політики; б) змірає до постепенної ліквідації унії шляхом обмеження прав та впливів українсько-католицької церкви; в) віддає українсько-катол. церкву та її духовенство в цілковиту залежність від польської адміністрації.

Супроти цього Народня Організація Українців м. Львова звертає увагу римської курії на шкідливі наслідки конкордату для українсько-католицької церкви; а) взиває українську єрархію та духовенство до протесту проти негативних для української церкви постанов конкордату та до пороблення заходів в напрямі його нератифікування в теперішній формі; б) взиває український національний провід розвинути в широких українських масах живу акцію, яка виявила би тверду волю української суспільности в зберіганню свободи українсько-католицької церкви та її духовенства. Інтерпеланти запитують міністра: Чи зволить притягнути до відповідальности органи львівської цензури за самовільну та суперечну зі законами конфіскату? Що задумує п. міністер зробити, щоби оборонити українську пресу від того роду надужить львівської цензури?

4) Пос. С. Козицького і тов. до міністра внутрішніх справ **у справі тероризування українського населення** та знищення всяких обявів організованого життя української суспільности органами поліції в повіті Рудки. Господаря Костельник Саву Слупського переслідували за те, що в його домі підписали тамошні громадяне статут читальні „Просвіти". На загальних зборах читальні в томуж селі реферував о. Ст. Онишкевич із Купнович закон про декурацію та виясняв присутним про взаємини, які заіснували після того закону між Польською Дирекцією обезпечень і Тов. „Дністер". Присутний на зборах поліцай заборонив о. Онишкевичеві промовляти та списав його генералія. О. Онишкевича переслідує поліція і староство вже від давна. За його бесіду на зборах кооперативи та в часі посвячення кооперативного дому прокуратура почала проти нього карно-судове доходження за злочин з § 302 к. з. без ніякої підстави, бо свідки заперечили донесенню. Так само хибно та перекручено подали представники поліції промову о. Онишкевича на загальних зборах вуденської філії „Сільського Господаря". Інтерпеланти домагаються усунення таких аномалій, які роблять перепони культурній праці між народом та наражують на неприємности, а густо часто й на тюрму і кару невинних людей. Далі домагаються вони потягнення до відповідальности органів поліції за їхнє незгідне з законом поведення в таких випадках.

5) Посла Підгірського і тов. до міністра торговлі та промислу **в справі недоручування листів та почтових посилок** адвокатові Стронському в Ходорові та иншим адресатам-Українцям тому, що вони не підписують рецепісів по польськи, почтовим урядом у Ходорові, повіт Бібрка.

6) Посла Козубського і тов. до міністр внутрішних справ і справедливости **в справі свідомого доведення старостом робітника Войтіха Шеліги до божевільности** через незаконне посадження його в тюрму за недостачу особистої легітимації в нього, що спричинило передчасну його смерть. Небіщик Шеліга, якого покусав скажений собака, зголосився до староства з проханням, щоби його відставили до Львова для лікування. Нещасний просив усіх стійчих урядників, щоби справу прискорити. Урядники кепкували собі з нього, а адміністративний референт Стальчик, бувший австрійський фельдфебель, дізнавшися, що Шеліга не має легітимації посадив його до тюрми, де той впав жертвою страшної недуги і в загадочний спосіб помер. Інтерпеланти домагаються покарання несовісних урядників.

7) Тогож посла і тов. до міністра внутрішних справ **в справі накладання надто високих адміністраційних кар** на українське населення кремянецьким староством.

8) Посла Назарука і тов. до міністра внутрішніх справ **в справі катування Якова Перети**, селянина з Малої Мощаниці, дубенського повіту, поліційними органами з Малої Мощаниці.

9) Тогож посла до міністерства земельної реформи **в справі покривдження малоземельних селян** зі села Німецьке, торчинської волости, луцького повіту при парцеляції землі Жидачинської Церкви, положеної біля села Німецьке.

Ревізії та арештування серед Українців.

В нас була вже маленька згадка про те, що в пятницю і суботу минулого тижня перевела львівська поліція декілька ревізій переважно в українських студентів. Сьогодня хочемо ці інформації доповнити свіжим матеріялом. Як відомо, минулої пятниці вечером мала місце загадочна подія ограблення грошевого амбулянсу львівської головної почти. Заразже після тої події арештувала поліція при вул. Шептицьких двох українських студентів: Карановича і Казановського. Їх продержали в тюрмі через ніч а в суботу ранком увільнили та перевели ревізію в їхніх мешканнях. Ревізія не дала ніяких потрібних поліції наслідків.

Вночі з пятниці на суботу цілий відділ поліції впав до Академічного Дому і до студентських мешкань при вул. Марка 20. І тут і там перевели основну кімнатну та особисту ревізію. Найшли, як нас інформують, всього 45 сотиків готівки. Небагаті українські студенти! При вул. Марка арештували студ. Войтовича. Його продержали цілу суботу в поліційних арештах і вечером пустили.

В суботу ранком перевели ревізію у студ. Сайкевича і Лениицького. Крім цього зачіпила поліція чомусь „Червону Калину", перевела там ревізію та не пощадила і п. Огоновського, приватного урядника УПТ.

В неділю ранком арештовано студ. Павлика, Бужора і Оленського. Вечером вийшли на волю Бужор і Павлик а Оленського задержали.

Яка мета тих ревізій і арештувань і що вони означують, догадатися важко. Та можна їх вязати зі згаданою подією на головній почті в пятниці тому, бо мали вони місце безпосередньо по ній.

Що не сталося би у Львові або в краю то вправна і практична поліція все має змогу заспокоїти свій запал і свою подразнену амбіцію ревізіями та арештуваннями серед української молоді. Ця молодь в очах польських органів безпеченства спосібна на все. Нема мабуть у карному кодексі злочину, за який її не посуджували би органи поліції та польська опінія.

Бо як инакше назвати безпідставне перетримування невинних людей в арештах, коли саме ця безпідставність примушує туж поліцію їх звільняти. Щоби когось позбавляти волі, на це може за мало самого не узасадненого підозріння.

М. ВОЗНЯК. 19)

Шевченко й княжна Репніна.

Легко може статися, що в товаристві молодих людей він загнався деколи, випив зайву чарку, з ким це не випало — певно й з вами нераз: мені оповідали, що всі ви мущини у вашім житті хоч раз були в такім положенні, за яке попадаєте в лютість, коли те притрапиться з вашим слугою. Це доказує тільки вашу несправедливість, слабість вашої памяти й побільшаючі шкла, що крізь них ви дивитеся на ближнього... ви... Вибачте мені, Віро Львівна, що я вас так розстроїв, колиб я припускав, що предмет нашої розмови такий близький вашому серцю, я ніколи не позволив би собі торкнутися його так неповажливо й ніколи не прийшлоб мені на гадку оповісти вам пригоду О. О. Березовського, як то було в моїм намірі, сказав, тонко всміхаючися, Язиков. — Ви дуже вірно думаєте, що Березовський близький мому серцю, сказала Віра з благородною щирістю й з очима, що сяли ясним святим почуванням. Вся наша рідня його полюбила за його справжню доброту. Яж його люблю як брата, моя думка не може перемінитися нічиїми зусиллями, а так не позбавляйте себе задоволення скінчити те, що ви зачали. Ви приказуєте; — не обурюйтесяж потім на мене, коли те, що я скажу, не буде для вас приємне. — Вчора після балю, коли всі порядні люде пішли спати, добродій Березовський у товаристві Завербієва пішли до відомого аматора Бахуса й там вони всю ніч пили так, що їх вранці привели додому; — саміж вони ніяк не моглиб зберегти простої лінії; — признайтеся, що це не може назватися загонистістю й що це просто рішучий смак... Ви не вірите, хочете, я вам приведу доктора, що вертався від хорого тоді, як чоловік Завербієва вів під руки свого пана слідом за Березовським, що йому чинив подібну прислугу візник. Не потрібний мені ваш доктор; я не терплю доносів, відповіла Віра, вірити всякій поголосці значилоб виставити себе на нестерпну муку.

Покоївка Рашмова увійшов із повідомленням, що коляска Язикова готова. Він попрощався, вічливо всміхаючися — Віра відповіла сухим поклоном і поспішила до своєї кімнати, в котру вона зачинилася на ключ; все гірке, що роздирало її серце, а що вона придушила протягом цілого дня, вибухло й вона залилася сльозами! Чи можливе, сказала вона знову! Вона знала з досвіду, що словам Язикова не можна вірити безперечно й що він завсіди з мухи робить слона, але рідка переміна, що її вона запримічувала в Березовськім від того часу, як він ближче познайомився з Ольгою Петрівною й подружився з її двоюрідним братом Завербієвим, була предметом її здивування, обурення й болю тому, що вона любила щиро Березовського не тільки як чоловіка розумного, доброго, з палкою душею, котрий привязав її до себе своїм довірям, але й як промінь слави її рідного краю, й ще як одного з тих, на котрих вона покладала прегарні високі надії, надії, що радували її душу, розшарпану при погляді на підлости й страждання, що оточували її. Кождого разу, як Завербієв бував у селі Луганові, Березовський очевидячки віддалювався від Віри; його такий промінистий і глибоко виразний погляд, що говорив про прегарне, робився мрачним і зухвалим і, коли на правду Віра не бачила ніколи Березовського в положенні подібнім до того, котре описував Язиков, вона одначе мусіла болюче признатися, що бачила його часто при Завербієвім не в такім вигляді, як її дружня вимагаючість того бажала. Завербієв був чоловік, яких на світі буває сотнями — ні дурний і не розумний, ні добрий і ні злий, гультяй, верзун і просто пяниця й це порожне створіння повертає Березовським, порива́є, зводить його з шляху благородних трудів на витоптану й нечисту стежку низьких задоволень. О, і в цім я мушу згодитися, що Березовський незвичайно слабий, далі говорила до себе Віра, а слабість у мущині хиба й хиба, з котрої родиться багато инших.... і котрі засліплюють, нищать усі його гарні прикмети, всі його чесноти! Який принадний він буває деколи, порою, коли світ геній на його високім відкритім чолі, який чистий, ясний вогонь горить в його очах! Яка добродушність, яка простота в обходженні, як він щиро розумний, як чарівно добрий... О, невжеж усі ці скарби даровані йому даремне! Невже він погибне й погибне через Завербієва, цього огидливого ходячого барила, й через холодну кокетку... І тут іще як показала себе Березовський. Він очевидно був зайнятий Софією, цінив її гідности, був очарований її принадною зверхністю — являється Ольга та її безсоромні зачіпки до того його задурюють, що він, хоч все ще не байдужий до Софії, одначе як послушний песик йде всюди за своєю панею, котра тріюмфує, що затягла поета в міліцію своїх поклонників; а в той день, коли вона найде инший предмет, що більше живитиме її говорність, вона відвернеться з погордою від бідного Березовського... що розсипає своє почування там, де й не підозрівають, чого вимагає його душа. Але й Софія мене гніває, вона така горда, так боїться, щоб її відгадали, так страхається, щоб хтось не міг подумати, що він їй подобається, що вона деколи й часто навіть видається холодною, такою, що не цінить високе й добре; вигляд її такий сухий, такий зневажливий, що серце, готове на віки заневолитися, відскакує від на верету... Треба наглої й гарячої пристрасти, котру вона й легко може запалити, й у цім годжуся, що треба зважитися видержати й видовгу карантану коло порога її серця — й видержавши, зостається ще довідатися, чи позволить вона терпеливому поклонникові увійти в цю святиню!

(Продовження буде.)

Психоза?

Поліцейський самосуд над Багіньським і Вечоркевичем.

В поїзді, що в неділю 29. березня ц. р. зближався зі Стовпців, польської прикордонної стації, до радянського кордону, везучи призначених до виміни б. офіцерів польської армії Багіньского і Вечоркевіча, скоїлася „кривава драма". Що найменше вся польська преса менше-більше користується означенням назвою „кривавої драми" тієї справді нечуваної події.

Багіньского і Вечоркевіча засуджених на кару смерти за динамітові замахи, а опісля уласкавлених президентом польської республики, призначено до виміна за таких же засудженців-Поляків в СРСР. Крім Багіньского і Вечоркевіча призначено до виміни ще сімох польських політичних в'язнів, разом десять осіб, за яких радянська влада жертвувала Полякам аж 36 засуджених в СРСР. Поляків, а в тому аж 15 засуджених на смерть. В першу чергу за Багіньского і Вечоркевіча мали бути виміняні польський консуль в Тифлісі, суддя Пашкевіч і кс. Узас. Польський уряд погодився на виміну і зарядив її згідно зі заключеною умовою. Багіньскі і Вечоркевіч становили першу виміну партію. Та скоро тільки появилися звістки про подробиці виміни, більшість польської преси під проводом хієнських органів підняла великий галас і лемент, уважаючи таку виміну неморальною. Одначе цей крик мав чисто декоративне призначення, в не мав на меті перепинити самої виміни. Бо колиб це було метою хієнської преси, то вона булаб знялa крик вже давнійше, тим більше, що така виміна не є першиною і не є несподіванкою. Таж давно було відомо, що Багіньскі і Вечоркевіч будуть виміняні. Бажаючи мати пригожий предмет і відповідне число засудженців до виміни, польський уряд через президента республики уласкавив засудженців, заміняючи їм кару смерти на дожизненну вязницю, бо тільки тим чином можна було зробити з них предмет виміни.

Але хієнська преса, докладно здаючи собі справу з такого стану річей, все таки підняла великий галас, счинила гармідер, бо така подія знаменито надавалася до зависування і відповідного піднесення та напруження „патріотичних" почувань.

Багіньского і Вечоркевіча призначено до виміни і вислано етапом під сильною ескортою до радянської границі. А ту ескорту склали військо, поліція та адміністраційні й судові власти. На просторі між польською пограничною стацією Стовпці і радянською Колосово один з ескортуючих поліцаїв, старший десятник (пшодовнік, себ-то поліцейський вахмайстер) Мурашко, преспокійно підійшов до засудженців і револьверовими стрілами положив трупом Багіньского та смертельно ранив в живіт Вечоркевіча. Цей останній, перевезений до Стовпців, також помер. Після довершеного скритовбийства заявив Мурашко: „Я убив тих злочинців за те, що три рази ставили мене під стіною, зруйнували мені маєток та зломили життя мені і моїй родині. Польща мені це вибачить!"

Отже ніхто инший, тільки Польща має йому дати розгрішення за злочин, доконаний над людьми, яких вже перепущено через фільтр польської справедливости. Як відомо, Багіньскі і Вечоркевіч не були свідомими комуністами, тільки терористами. Комуністи не послугуються терористичними актами в своїй пропаганді поза межами СРСР. Не будучи комуністами, не беручи участи в комуністичному руху, Багіньскі і Вечоркевіч не могли бути морально відповідальними за те, що Мурашка в часі революції ставлено під стінку, чи зруйновано йому маєток. Навіть „пшодовнік" поліції не є такий обмежений, щоби він того не розумів. З другого боку важко допустити, щоби його „патріотизм" розжарився аж до височини вже не кипіння, але червоности крови. Вискаж, що — мовляв — „Польша мені вибачить!" — має всі признаки несмачної театральности і скорше є пізнійше скомпонований, як справді Мурашком прорешітований.

Зупиняючись на цьому факті, важко дійти до джерела вчинку патетично-патріотичного поліцейського десятника. Тому спершу спинімся над деякими коментарями польської преси. Орган Пілсудского „Курєр поранни" пише:

„Мурашко не застановлявся в своїм фанатизмі і, забиваючи безсумнівних покидьків громадянства, може все таки зробити важку кривду інтересам держави, до яких вирішування він зовсім не є покликаний. Важку кривду для інтересів держави становить теж приклад анархії, зовсім недопустимий в правовій державі. Ще гірше, що такий приклад дає функціонар влади, якої спеціальним завданням є поширювання правовости і публичного порядку".

Дубанецька „Варшавянка" занявчує, що обовязком поліцая є виконати наказ влади, але не розправлятися на власну руку, бо

„коли кожний виконавець розпорядків влади в той спосіб зміняв би їх на основі свого погляду, то тоді ми увійшли би на шлях повного безладдя і непевности".

Центральний орган всехполяків „Газета варшавска" теж підносить, що факт злочину, доконаного на легально польським урядом призначених до виміни особах слід уважати проявом анархії і вимагати покарання злочинця.

„Курєр варшавскі" журиться тим, що поліцейський злочин викличе за границею некорисне для польської державй враження. За границею будуть коментувати цей вчинок як затрату почуття правовости.

„Ніхто не буде входити в аналізу патріотичного афекту, чи лагодячих обставин. Той факт висновуватимуть за границею, що польська влада не може довіряти навіть тим органам, що становлять її безпосереднє виконавче рамя. Збудиться підозріння, що в Польщі „jak kto chce". А це готово захитати авторітетом держави. Цей зовнішний критерій сьогодня є домінуючим. Він мусить найти вислів в наших враженнях, хоч істнують іще й инші мотиви, щоби самосуд як яркий обяв анархії зустрівся з найострійшим осудом".

Инші органи висловлюють, що Мурашко заслугує на милосердя. Мовляв — ми його не розгрішуємо, але розуміємо.

Отже що — на думку польської преси — належить — так сказатиб до категорії лагодячих обставин, а що до безоглядно відємних? До перших слід зарахувати загальну, антикомуністичну психозу, фанатизм і патріотичну афектацію. Другу категорію становить затрата правовости, безладдя й анархія. Годилось би зупинитися над всіми цими явищами, бо Мурашко не є відокремленою появою. Його злочин не є чимсь відірваним, тільки виростає на суспільно-політичному підкладі. Та ми зі зрозумілих причин мусимо це лише лишити на боці. Мурашко, „пшодовнік" поліції, який афектується на „кресах", на кілька верств перед радянською границею, який афектується так брутально і криваво — цеж видимий знак

В польських колах шириться острах за долю Поляків, яких мала видати радянська влада. Лякаються, що у відплату за Багіньского і Вечоркевіча вони можуть закінчити своє життя теж як жертви „кривавої драми". Думаємо, що відносно цього можна бути спокійним. Тепер тим певнійше їм волос з голови не впаде. Хтож був би таким крайним дурнем, хто попадав би в „патріотичну афектацію" і позбавляв себе просто вимріяних агітаційно-пропагандистичних аргументів.

Б. Б.

ОСТАННІ ВІСТИ.

Вбийник Мурашко.

Слідство в справі вбийства Багіньского й Вечоркевіча триває дальше. Сконстатували, що Мурашко не належав до конвою. Він зголосився у Стовпцях до старости Зайончковского з просьбою прилучитися до транспорту і дістав дозвіл. Мурашко бувш. офіцер Мусніцкого, має жінку й 1 дитину. Большевики не вязнили його. В справі вбийства Багіньского й Вечоркевіча клюби лівиці й нац. меншостей внесли до сойму інтерпеляцію.

Дві ноти.

Французький уряд вишле німецькому урядові дві ноти: ноту мін. загр. справ у справі гарант. договору і ноту Ради амбасадорів у справі розброєння. Першу вишлють скорше.

Троцький жиє.

В місцевости Сухум на Кавказі підчас посмертної академії в честь жертв летничої катастрофи в Тифлісі виголосив м. и. промову Троцький. Він заявив, що причиною події не був припадок, але замах меншевиків. Заява ця викликала сензацію.

СРСР. і вбийство Багіньского і Вечоркевіча.

Кс. Усас утік із вязниці в Мінську й скрився в польськім консуляті. Радянські власти домагаються видачі його як кримінального вязня. Польський консулят віднісся у цій справі до уряду. В Мінську була комуністична демонстрація перед польським консулятом. Радянський уряд приготовляє ноту в справі події. В справі витвореного положення між радянським і польським урядом виміна думок ще не закінчилася.

Останні вісти з Варшави завідомляють, що кс. Усаса арештували вже радянські власти і відіслали до Ленінграду. На кінець квітня визначено проти нього розправу. Радянська преса грозить надзвичайними репресіями.

Хліборобсьчий страйк.

По останнім звідомленням хліборобський страйк обняв яких 30 повітів і покинуло в них працю яких 80 проц. робітників. В лодзькому повіті були сутички між страйкуючими і противниками страйку. В Познанщині на 100·000 хліборобських робітників страйкує 70.000, а в поморськім і варшавськім воєвідстві страйк обняв лише 10 проц. През. Центр. Рільничого товариства Фудаковскі заявив, що страйк не матиме успіхів, бо не має хліборобського підкладу, лише політичний.

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** У вчорашньому (72) числі „Діла" прокуратура сконфіскувала цілу другу половину передової статті п. н. „Свято культури", де переведено паралелю поміж правами Жидів до власного університету в Єрусалимі та станом українського високого шкільництва у межах Польщі, дальше: наголовок і майже цілу статтю про присуд у процесі „басарабінців" і один довший уривок з відділу „Преса".

— **Фабрикація меморіялів.** Українське студентство Коломийщини схвильоване поголосками про якийсь меморіял, який мав вплинути на руки міністра Тугута за підписами чільних представників української студент. молоді

Запікавлені цією справою особи перевірили, що дійсно адвокат д-р Парнес у Коломиї робив переклад якогось такого „меморіялу" з української мови на польську, а нотар Лукачівський виготовив відпис, не звертаючи уваги на характер документу. Оригінал „затратився" і мова йде саме про цей нотаріальний відпис. Є багато даних підозрівати, що всю ту темну історію змайстрував осмілений на коломийськім ґрунті хліборобський „лідер" Ольховий, щоб похвалитись перед своїми панами своїм впливом на студентські кола. Тому, що в звязку з тим таємничим „меморіялом" називають голосно імена пп. Василя Францута, Леоніда Бойчевського і Володимира Попадюка, всі три названі українські студенти-громадяне просять нас заявити, що вони ніколи ніякого такого „меморіялу" не підписували й що не мали й не мають нічого спільного з махінаціями Ольхового й компанії.

— **Редакторська біда.** 19. листопада 1924 р. в люблин. окружн. суді відбулася розправа проти бувшого редактора газ. „Наше Життя" в Холмі М. Вавресевича. Обвинувачення з арт. 154 ч. 2. „непошанування військової влади", добачено в уміщенім нам в ч. 14 (35) газети з дня 1. квітня 1923 р. недокладної кореспонденції сільського дописувача, ніби „військова перегладова комісія весною 1923 р. брала вівця в селах гм. Турна, Холм. пов. і за це не платила нічого". Редактора М. Вавресевича притягнено до відповідальности через те, що він не хотів видати автора цього допису. В суді виявилося, що збори ясць і и. продуктів доконано солтисами не з розпорядження військ. комісії, а війта громади та Холм. староства з обіцянкою заплатити за побрані продукти. Хоч селяни-свідки і заявили в суді, що досі не отримали нічого за взяті у них продукти, але окружн. суд у Любліні засудив ред. М. Вавресевича на 1 міс. вязниці. Він подав апеляцію. 19. лютого ц. р. справа розбиралася в люблин. апеляц. суді, який оправдав редактора, що без жадного злого наміру „непошанування влади", а лише з дописувацького обовязку помістив допис з села про неплачення побраних у селян продуктів.

— **Тіло бл. п. проф. Остапа Вахнянина**, який мин. року згинув трагічною смертю в Ужгороді, перевезено до Львова, де находиться могила його батька. Похорон відбудеться в середу 1-го квітня о 3 год. з головного двірця на Личаківський цвинтар. Загальна щира симпатія, якою тішився Покійний у широких лавах Стрілецької братії, в колах усіх співочих товариств, поміж учительством і взагалі посеред т. зв. середнього покоління, певне збере завтра на похороні невіджалованого передчасно померщого Громадянина велику силу Його друзів, військових товаришів та близших і дальших знайомих.

— **Курс риболовства.** Одержуємо такий комунікат: У другій половині квітня починається у Львові спеціяльний тижневий курс для рибалок, уладжуваний тимчасовим відділом самоврядування, під проводом проф. унів. з Познаня, Шехтля. Курс матиме 36 викладів, які охоплюють цілість риболовства, зі спеціяльною увагою рік та ставів. Призначений для всіх: студентів, господарів, рибалок і т. д. Вписове 20 зол. Урядовці звільнені від оплати. Вписи до 10-го н. м. приймає секретар відділу: Р. Кульчицкі, вул. Костюшка 9.

— З міністерства справедливости. Під таким зворушуючим заголовком находимо в „Monitor-і polski-ім“ з дн. 21. березня окремі статейку, яку наводимо дослівно в перекладі, залишаючи самим читачам насолоду її змісту: „Директор карного департаменту мініства справедл. п. Фр. Глонацкі вернувся з інспекційної подорожі по „східних кресах“. Ця подорож обняла Вильно, Велюцани, Новгородок та Ліду. У Вильні у звязку з надміром вязнів у вязницях на Лукішках допучено якнайскорше направити павільон вязниці Стефанського — щоби таким робом вязниця збільшила своє місце на 300 вязнів. Поправче заведення для малолітніх злочинців у Велюцанах потрібує радикальних змін. Вязниця у Новгрудку має бути поширена на один поверх. Крім цього на нарадах з представниками судової адміністрації рішено необхідно будувати вязниці у Глибокім та Барановичах“. Здається: мова пророча і поясніть не вимагає.

— Театр ім. І. Тобилевича в Станиславові. В місяці березні ц. р. дав тут. театральний гурток дві вистави: Дня 1. березня „Еспанську муху“ А. Баха і дня 15. березня „Шалапута“ Глинського. Обі фарси режісерував п. Демчишин. Крім цього знаменитого артиста брали участь в обох виставах: артистка пані О. Левицька, Демчишинова та арт.-аматори: пані Рудечева, Яворська Яр., Аксентієва, Левицька С. і панове: Величковський, Опар, Мочульський, Ільницький, Дзюбіна. Солідна праця і хист згаданих артистів та аматорів повинні заохотити тутешнє українське громадянство, щоби воно краще підпомагало одинокий власний театр нашого колись „столичного“ города. Сумно почуває себе на кожній виставі у нашім порожній власній новій театральній салі „Українського Сокола“ невеличкий гурток сталих гостей, прихильників рідного мистецтва. Ще тяжший сум огортає в наслідок тої нечуваної апатії громадянства самих же працюючих безкорисно і з пожертуванням артистів і аматорів. Найвисший час, щоби українське громадянство схаменулося та не дало загинути святині нашого рідного живого слова. Ціни місць незвичайно низькі.

— „Сорочинський ярмарок“. Пишуть нам: Під таким заголовком улаштовує „Українська Захоронка“ у Львові дня 4. ц. м. забавовий товариський вечір, якого програму найдуть читачі в нинішнім числі між оголошеннями. Вечір цей має дуже шляхотну ціль: матеріяльну підмогу нашій бідній дітворі, а з огляду на характер програми повинен бути новиною для всіх, що знудились офіціяльними концертами та забавами. Комітет приготовив силу дорогих дарунків для гостей, які будуть нагороджені за свою цікавість. В поодиноких пунктах програми виступить чимало відомих громадян аматорів, які для скромности та сенсації скривають своє прізвище.

✝

Похорони

бл. п. ОСТАПА ВАХНЯНИНА

погибшого трагічною смертію дня 21. серпня 1924

відбудуться у Львові дня 1. квітня ц. р. з головного залізничого двірця на личаківське кладовище о год. 3. з полудня. На цей сумний обряд запрошує знакомих

1706 1—1 РОДИНА.

ОПОВІСТКИ.

Український Наддніпрянський Хор Д. Котка.

Середа 1.IV. м. Яворів.
Пятниця 3.IV. м. Львів.
Субота 4.IV. м. Перемишль.
Неділя 5.IV. м. Перемишль. 1230 9—?

Аматорський Драм. Кружок при чит. „Просвіта“ в Нижбірку нов. за ініціятивою Вп. Пань Шанковських в заходами членів Ант. Олексюка, Стеф. Процишин (Пилипа), Феля Фірмана, о. Мих. Іванків придбав зібрав на 8 полущин для хорих інвалідів. Управа Дому українських інвалідів складає їм цею дорогою щиру подяку. 1703 1-1

Шевченківський концерт шкіл У. П. Т. Дівоча учит. семінарія і гімназія У. П. Т. у Львові улаштовують в честь Т. Шевченка концерт, який відбудеться в середу 1. квітня ц. р. о 5 год. попол. в салі Муз. Інст. ім. Лисенка.

Відчит В. Целевича на тему „Враження і спостереження з торговлі і промислі в Америці“ в неділю дня 5. квітня ц. р. о год. 12 в полудне для членів Т-ва „Союза українських купців“ і членів „Міщанського Братства“ в кімнатах „Міщанського Братства“ вул. Руська 3. І. пов. 1649 1—2

Дрібні оголошення.

УЧИТЕЛЬ, укінчений академик довголітний інструктор, пошукує лекції тільки на селі. Підготовляє з найкращим успіхом до вступного іспиту гімназ., або до висших клас гімназ. Зголошення листовно до Адміністрації під К. І. К. 1679 3-3

ДАХІВКУ глиняну і асбестову висилає інжинер Віницковський, Львів, вул. Новий Світ 20. 1572 9—10

КАПЕЛЬНИКА І ПЯНІСТА в одній особі занимає Дирекція львівського українського театру И. Стадника. Умова по згоді. Зголошення посилати: Дирекція театру Стадника, вул. Шашкевича ч. 5, Львів. 1674 4—4

У ЯКІЙНЕБУДЬ місцевости винайму склеп, або приступлю до спілки, або відповідний капітал вложу до поширення кооперативи (торговлі мішаних товарів). Зголошення до Адміністрації „Діла“ під Кооператор. 1694 2—2

МУЗИ НІ НОВИНИ: *В. Безкоровайний:* 1. „Минають дні“ — мельодекламація. 2. „Під весну“ — жіночий хор, — слова Р. Завадовича. 3. „Легкі твори“ — на фортепян. 4. „Хризантеми — на фортепян. 1698 1—3

ХТО з товаришів-правників-абсольвентів в Празі хотів би заступити мої справи на українському університеті і в тій ціли за добру винагороду зі мною переписуватися, зволить написати на мою адресу Яремич Іван, Битьків, Галичина. 1704 1-3

ПОТРІБНИЙ інструктор до дальшого переробленя матеріялу з III. року учит. семінаря, з початками скрипки. Відомість у Н. Островського, Львів, Вірменська 3. 1697 2—2

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Кооператива Української Міщанської Каси в СТАНИСЛАВОВІ

просить своїх членів, які з якогонебудь титулу залягають зі сплатами довгу, тойже в якнайкоротшім часі вирівнати для оминення судових коштів.

Станиславів 27. III. 1925.

1699 1—1 *Дирекція.*

Подяка.

Вислови глибокої пошани та вдячности складають цею дорогою Вп. П. др. Степанові Біликові, др. Іванові Блажкевичові др. Іванові Волошинові, др. Михайлові Волошинові, др. Львові Ганкевичові, радн. А. Добрянському, д-р Володимирові Загайкевичові, др. Максові Левицькому, др. Олександрові Марітчакові, др. Семенові Шевчукові та д-р Степанові Шухевичові за оборону

— „Бессарабівці“: *.. Вахнянинова, М. Білянський, П. Воробець, М. Гац, Б. Зелений, Е. Зиблікевич, В. Коваленко, Г. Лиходат, А. Мельник, Ст. Штик.*

Львів, тюрма Баторія, 28. березня 1925.

8 зол.

коштує чвертка клясової льотерії до І-ої кляси. Цілий льос 32 зол. **Шанси гри великі. Кождий другий льос мусить виграти** Виграні разом виносять 6 мілїонів, гол. виграна 350.000. Тягнення І. кл. 8 і 9 квітня.

Банковий Дім ШІЦ і ХАЄС, Львів, пл. Марійська 7 (ріг Коперника). 1575 8—10

ПОДЯКА.

Дня 21. марта ц. р. упокоївся в Станиславові по недовгій недузі, в 83. році життя, а по 40-літній праці учительській в селах Годові, Янчині, Сосові, Ходачкові малім, Товстім, Пізнанні гетьманській і Колодіївці, емеритований управитель шкіл народ. бл. п. Микола Стеткевич, відзначений за ревну працю срібним хрестом заслуги з короною.

Похорони відбулися дня 23. марта при великій участи місцевих мешканців, шкільної молодежи і хору Хв. Товариства Станиславівський Боян.

Похід провадив Впр. о. сов. І. Порайко при ласкавій участи Впр. о. Ігумена Редемптористів, Впр. о. сов. Войціховського, Впр. о. д-ра Фіголя, Впр. о. д-ра Латиновича, Впр. о. кат. Тимкова, Впр. о. Вельницького і Впр. о. Терешкуна.

Всім Впр. Отцям і Впов. членам хору за ласкавий труд складають щиру подяку тяжким горем прибиті: *Жена, Діти, Внуки і Правнуки.* 1700 1—1

ПЛАЩІ СУКНІ

КОСТЮМИ

СТАНИСЛАВА ВРОНСЬКОГО СИНИ, ЛЬВІВ, ПЛ. МАРІЙСЬКА 10.

НА ЗБЛИЖАЮЧІСЯ СВЯТА

ЛИСИНЕЦЬКА ФАБРИКА

ДРІЖДЖА

ПРАСОВАНОГО І СПІРИТУСУ

ПОРУЧАЄ

П. Т. ГУРТІВНИКАМ, КУПЦЯМ, КОНСУМАМ І ПЕКАРЯМ

ПЕРШОЇ ЯКОСТИ ДРІЖДЖА СВОГО ВИРОБУ, ПРИЗНАНЕ ЗА НАЙЛІПШЕ В КРАЮ.

ЗАМОВЛЕННЯ КОЖДОЇ КІЛЬКОСТИ.

ТЕЛ. 8—44.

АДРЕСА ДЛЯ ЛИСТІВ:

ЛЬВІВ, СКРИТКА ПОЧТ. 30.

1701 1—1

Нагода для рільників!

Плуг односкибовий цілο-сталевий

з колісницею Венцкого PKP5. дошільний тип Ебергардта ESB5. — для реклями: злп. 60·—

1702 поручає: 1—1

„Agraria“ Адам Каміньский

Львів, Городецька 25.

Шиpіть наш часопис!!

І. Ц. ШМІДТ, ЕРФУРТ (НІМЕЧЧИНА)

I. C. SCHMIDT, ERFURT D.

Велике огородниче й садівниче заведення, плекання, торгівля й розсилка насінь, :: :: шкілки овочевих дерев і рож, :: ::

Фірма знана в цілім світі під іменем Блюменшмідт

висилає і поручає:

найліпші і найправдивійші сорти насіння німецьких ярин і цвітів хліборобські насіння трав, овочеві дерева всіляких родів і форм ягоди, рожі і всілякі огородові кущі найліпших родів.

Богато заосмотрений цінник у німецькій мові або їх витяги у мовах **українській**, російській і польській висилаємо негайно на бажання та даром і оплачено. Висилка у всі сторони світа.

Переписка: по українськи, російськи, німецьки й польськи.

ШОВКИ на сукні і підшевки — СУКНА заграничні і модні — Всякі додатки до — — кравецтва і модиярства — КАПЕЛЮХИ ДАМСЬКІ заграничні

МАҐАЗИН НОВОСТЕЙ ДЛЯ ПАНЬ

ҐЕРБЕР і ШТАЙНМЕЦ

Телефон ч. 859. **вул. КОПЕРНИКА ч. 5.** Телефон ч. 253. 170[illegible] 1—[illegible]

НА 6 МІС. РАТ і по найдешевших цінах Продаємо дешевше о 40% НА 6 МІС. РАТ і по найдешевших цінах як де небудь.

Всілякі одяги мужеські і діточі з першорядних матеріялів, бельських, також жіночі плащі, віденські і парискі моделі, а рівнож всілякі текстильні товари найліпшої якости. На замовлення виготовляємо всілякі одяги з першорядних заграничних матеріялів, які викінчуються дуже солідно і точно. Услуги дуже — — — — — — — — — — корисні. — — — — — —

Просимо о ласкаві відвідини наших маґазинів без примусу купна.

ШАЙНЕР І ПОМЕРАНЦ

У ЛЬВОВІ 1682 2—2 **вул. Городецька 57.**

За редакцію відповідає О. Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10.